

KNNV allernieuwste verslag Nederasselt
Data: vrijdag 13 mei 2022 en zaterdag 9 juli 2022
Trudy Maassen, 30 juli 2022
Leestijd 15 minuten (want veel plaatjes vullen de praatjes)

NATURA SPECULUM CREATORIS

Igor Egorov, "The Morning River"

<https://www.pinterest.com/pin/262686590746332431/>

Trudy is docente, vrijzinnig onderzoekster, welzijnsdeskundige, veldbiologe
Zij bestudeert het belang van oorsprong-rijke natuur voor de mens
Mail: bomengevenrust@gmail.com (vermeld svp KNNV)

Kaart Duitse landmeetkundige Wiebeking

<http://www.ecowijknederasselt.nl/geschiedenis/>

Disclaimer

- Illustraties dienen educatieve doeleinden zonder winst oogmerk, onder Common Sense. Bronnen worden zo veel mogelijk gemeld, met dank.
- Enige persoonlijke visies worden uitgedrukt onder Artikel 7 Grondwet: vrijheid van meningsuiting. Opvattingen van de KNNV als vereniging kunnen anders zijn.
- Het mogelijk vermelde kruidengebruik betreft natuurhistorische informatie, geen medisch advies. Bij klachten moet je een arts of specialist raadplegen.

No Farmers; No Food

Ivan Shishkin: Herd under the trees

<https://www.wikiart.org/en/ivan-shishkin/herd-under-the-trees-1864>

Nederasselt?

Wie het dorpje Nederasselt (Gelderland) noemt moet uitleggen dat het tegenover de stad Grave (Brabant) ligt, aan de Maas, zuidrand van Nijmegen.

De naam Nederasselt

In oudere documenten staat: 1301 Nederassel, 1316 de Inferiori Assela, 1665 Neer Asselen, 1773 Neer Asselt, 1840 Neder-Asselt. Asselt komt van een Oudnederlandse boomnaam 'asc', 'es' (Fraxinus excelsior) met als betekenis 'essenbos'. Een andere verklaring: Asselt was een riviertje. 'Neder, neer' betekent aan de lage kant, stroomafwaarts. Ter onderscheiding van het dorp Overasselt.

Het Maas-Waal gebied is gevormd door overstromingen en dijkdoorbraken. Kenmerkend zijn de kolken, die hier wielen worden genoemd. De natuurgebieden Kadans en Molenwiel zijn mooie plassen. De Maasheggen betreffen bijzondere ecosystemen waarin verschillende zeldzame planten- en diersoorten voorkomen.

Geologische en natuurhistorische ontwikkelingen staan in eerdere verslagen. Zie literatuurlijst.

Foto: Frank Pfeiffer

<https://pixabay.com/nl/photos/wilde-bloemen-veld-natuur-flora-4278512/>

Doorheen eeuwen en tijden veranderen landschappen en klimaat altijd
Dat is normaal. Het was nooit anders
Klimaatverandering als iets gevaarlijks beschouwen is daarom onlogisch

Vroeger: riviergebieden zagen er vaak zo uit

Claas Hendrik Meiners: In de uiterwaarden bij Oosterbeek, 1886

<https://www.simonis-buunk.nl/kunstwerk/claas-hendrik-meiners-schilderij-gelders-landschap/17084/>

Ik vind niet dat we terug moeten naar het harde zwoegen en slechte leven van die tijden.

Maar misschien is meer mogelijk dan wij niet weten?

Er is zo veel positieve technologie en er bestaan zo veel knappe koppen.

Hoe zou de wereld eruit zien indien rond WW11 andere keuzes waren gemaakt?

Want de echte, schone, gratis energie was reeds in 1930 ontdekt door Nicolas Tesla.

Was er zo veel vervuiling bij het vrije ter beschikking stellen van die technologie?

Anno 2020: veel bos is gekapt, de Maas werd rondom 1930 gekanaliseerd
Let op de aparte wolkenvorming met een soort ring van onder. Hoe kan dat? Geoengineering
Nederasselt Gezond zet zich in voor de gezondheid van medemensen middels beweging en hardlopen.
<https://nederasseltgezond.nl/>

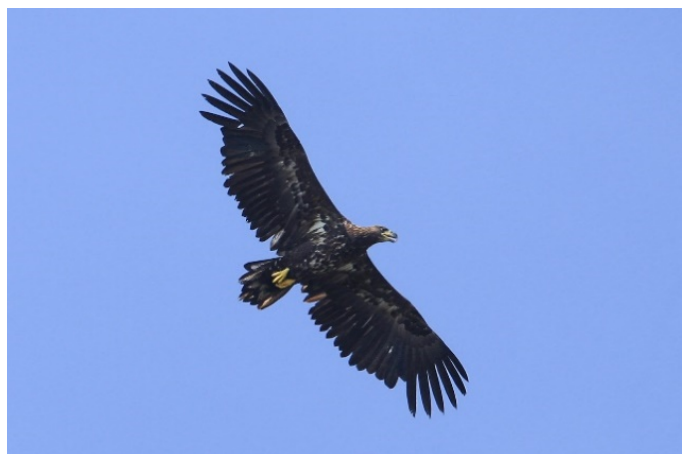
SOVON onderzoek:

De vogelbevolking van ons land is continu in beweging. Samen met duizenden vrijwilligers brengt Sovon de ontwikkelingen in aantallen en verspreiding van vogels in kaart. Door verklarend onderzoek krijgen we inzicht in de oorzaken van deze veranderingen. Deze kennis is beschikbaar voor onderzoekers, beschermers, beleidsmakers en natuurliefhebbers. Zo voorzien we de maatschappij van feiten over vogels.

Bron: <https://sovon.nl/>

Interessant: een aantal weken geleden zag ik op het einde van de middag mensen van de SOVON hier rond lopen. Dat is opvallend, omdat in Nederasselt zelden iets gebeurt. Ze deden onderzoek naar vogelbestanden. Helemaal computer gestuurd en volgens een tijd klok. Waarschijnlijk om te vergelijken hoe veel exemplaren er nu zijn en vroeger waren. Vermoed ik. Want helaas ontbrak de tijd verder te vragen wat de bedoeling was. Jammer. Dus even zo:

“Veel succes SOVON-medewerkers!”

Zeearend (*Haliaeetus albicilla*)

<https://vroegevogels.bnnvara.nl/community/fotos/vogels/zeearend/319560>

De zeearend is een imposante, zeer grote roofvogel ('vliegende deur') van waterrijke gebieden. Leeft van vis, watervogels en ook van aas, vooral als er ijs ligt. Lange tijd een zeldzame wintergast, maar tegenwoordig zelfs broedvogel in Nederland in toenemende aantal (2018: 14 paar).

[https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/zeearend#:~:text=De%20zeearend%20is%20een%20imposante,\(2018%3A%2014%20paar\)](https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/zeearend#:~:text=De%20zeearend%20is%20een%20imposante,(2018%3A%2014%20paar))

De lengte van een volwassen zeearend bedraagt 70 tot 92 cm, de vleugelspanwijdte is 200 tot 250 cm en het gewicht 3,1 tot 7,5 kg. Een zeearend kan tot 20 jaar oud worden.

Vanwege de grote spanwijdte wordt de zeearend ook wel de 'vliegende deur' genoemd. Buiten zijn enorme spanwijdte vallen zijn grote gele snavel, de diep gevingerde vleugels en zijn witte staart op. Jonge exemplaren hebben die witte staart overigens niet.

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Zeearend>

Waarnemingen

(niet alleen deze excursies, andere momenten door natuurliefhebbers)

Fauna

Das, vos, bever (heb ik in de Molenwiel gezien), vleermuis en egel (in mijn tuin), haas, konijn, mol, veldmuis, rat, pad, groene kikker, salamander, schrijvertje, libelle, vlinder, insecten- en vissoorten

Vogels

Zeearend (Stef en Trudy) in de uiterwaarden. Trudy ook in de Hatertse vennen. Vlak boven. Het lijkt inderdaad of een grote deur over je heen vliegt. Zeer imposant.

Rode wouw, ooievaar, ruigpootbuizerd, buizerd, sperwer, havik, koekoek, koperwiek, huiszwaluw, huismus, tjiftjaf, bonte specht, groene specht, steenuil, velduil, merel, Turkse tortel, roodborst, kramsvogel, Kievit, heggenmus, gele kwikstaart, witte kwikstaart, vink, boerenzwaluw, goudhaantje, fitis, putter, roek, houtduif, koolmees, pimpelmees, staartmees, matkop, ekster, stormmeeuw, spreeuw, groenling, meerkoet, wintertaling, aalscholver, witte zwaan, ijsvogeltje, lijster, rietgors, kwartel, fazant, torenvalk, winterkoninkje, merel, veldleeuwerik, groenpootruiter, sterntje, blauwe reiger, witte reiger, waterhoen, kleine plevier, boompieper, kleine karekiet,

Maar: de aantallen per soort nemen schrikbarend af.

De grutto's zijn er vroeg bij

Zwermen vogels zijn normaal

<https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/vroege-grutto>

Opmerking van oudere dorpingen

Oudere dorpingen hadden mij verteld dat er in hun jeugd vele zwermen vogels waren. Dat was toen heel normaal. Vogelconcerten overal. De ree werd vaak gezien. Meidoorns groeiden nog tot hun maximale, natuurlijke lengte van ongeveer 7-10 meter, zonder heggenvlechten. De uiterwaarden waren niet geëgaliseerd en stonden vol bloemen. Er was een grote biodiversiteit. Zonder lawaai, stank en vervuiling door fabrieken en benzineauto's. Terwijl dat allang anders kan. Zweepauto's op anti-zwaartekracht bestaan al. Vrije energie van Nicolas Tesla was in 1930 mogelijk.

Ruigpootbuizerd (*Buteo lagopus*)

https://en.wikipedia.org/wiki/Rough-legged_buzzard

De buizerd was lange jaren een vrij algemeen voorkomende roofvogel in Nederland. Nu steeds minder. Soms zit hij/ zij op een (lantaarn)paal langs de weg. Deze prachtige roofvogel vliegt graag in een thermiekbel. Lekker lui de vleugels uitspreiden en heerlijk laten drijven op de warme luchtstroom. Ondertussen de scherpe ogen gericht op de bodem. Waar is het lekkere hapje? Het geluid is opvallend. De kleuren en tekening variëren van donkerbruin tot bijna wit.

Buzzard eye close-up, eye of the male rough-legged buzzard (*Buteo lagopus*)

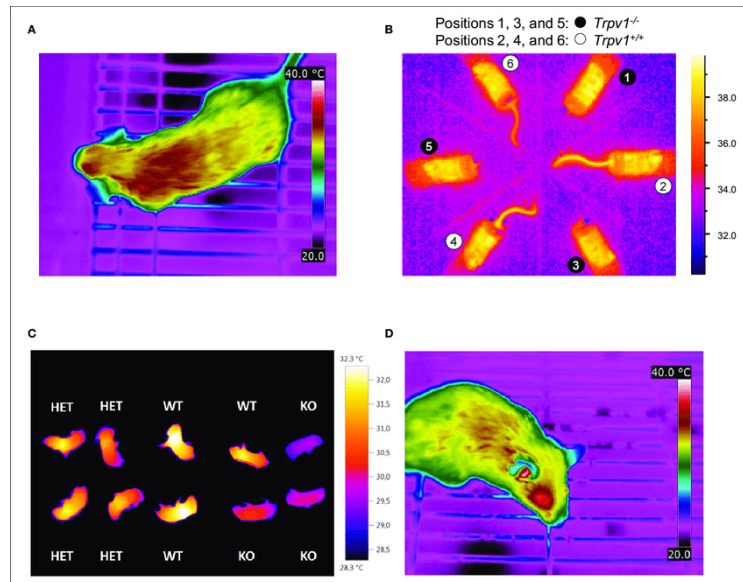
https://www.freepik.com/premium-photo/buzzard-eye-close-up-eye-male-rough-legged-buzzard-buteo-lagopus_8373009.htm

Röntgen ogen of thermografie?

Kunnen buizerds muizen zien door hun röntgen ogen?

Of nemen buizerds muizen waar vanwege thermografische ogen?

Ik zag toevallig het volgende plaatje en vind dit bijzonder interessant. Thermografie is de warmte van een levend wezen fotograferen. Zouden buizerds de warmte signalen van muizen kunnen zien?

Menselijk onderzoek naar het metabolisme van muizen middels thermografie

https://www.researchgate.net/figure/Infrared-IR-thermography-in-mouse-metabolic-studies-and-phenotyping-In-each-panel_fig3_318787319

Groenpootruiter (*Tringa nebularia*)

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Groenpootruiter>

Deze ruiter wordt vaak samen gezien met andere ruiters zoals de zwarte ruiter, witgat en tureluur. Het voedsel bestaat vooral uit insecten, kleine kreeftjes, wormen en kleine visjes die hij vangt in ondiep water. Vaak rennen ze ook achter kleine, snelle visjes en garnalen aan. De groenpootruiter

broedt in een kuiltje op de grond in het gras of in de heide. Hierin leggen ze 4 eieren. Ze broeden één keer in het jaar tussen mei en juni.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Groenpootruiter>

Kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*)
https://nl.wikipedia.org/wiki/Kleine_karekiet

Het nest van de kleine karekiet is een kunstig gevlochten mandje van natte plantenresten tussen twee tot vier rietstengels. Omdat die plantenresten ook modder bevatten dat geleidelijk opdroogt, werkt dit als een soort plaksel of cement waardoor het nestje toch een stevig verankerd bouwsel wordt. De rand wordt vaak bekleed met spinrag, terwijl de binnenkant wordt afgewerkt met rietpluimen, die de vogel zelf afbreekt. Drie tot vijf gespikkelde eieren worden door de kleine karekiet in tien tot twaalf dagen uitgebroed. Regelmatig legt een koekoek zijn ei in het nest van de kleine karekiet, waardoor deze zijn jongen verliest.

Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Kleine_karekiet

Ijsvogeltje (*Alcedo atthis*) Foto: Robert Balog
Jaren nauwelijks aanwezig. Nu gespot in de uiterwaarden van Nederasselt
<https://pixabay.com/nl/photos/ijsvogel-vogel-dier-gevederte-1068684/>

Help de vogels

Vergeet niet vogels ook 's zomers bij te voeren. Het insectensterfen is onthutsend groot. Bijna 80%. Onze gevleugelde vinden vrienden nauwelijks voldoende voedsel.

Vogels drinken en badderen graag

<https://www.buitenlevengevoel.nl/10-tips-om-meer-vogels-naar-de-tuin-te-lokken/>

Opvallend

Als je vroeger met de auto onderweg was, moesten de ruiten regelmatig schoon gemaakt worden, vanwege de vele dode insecten. Anno 2022 kun je als het ware van Amsterdam naar Berlijn rijden, zonder een enkele pitstop voor de spon.

https://www.zazzle.com/antique_insects_two_winged_chart_vintage_bugs-2283842816377630?rf=238828743846288366&tc=horse0159

Insecten sterven bijna uit

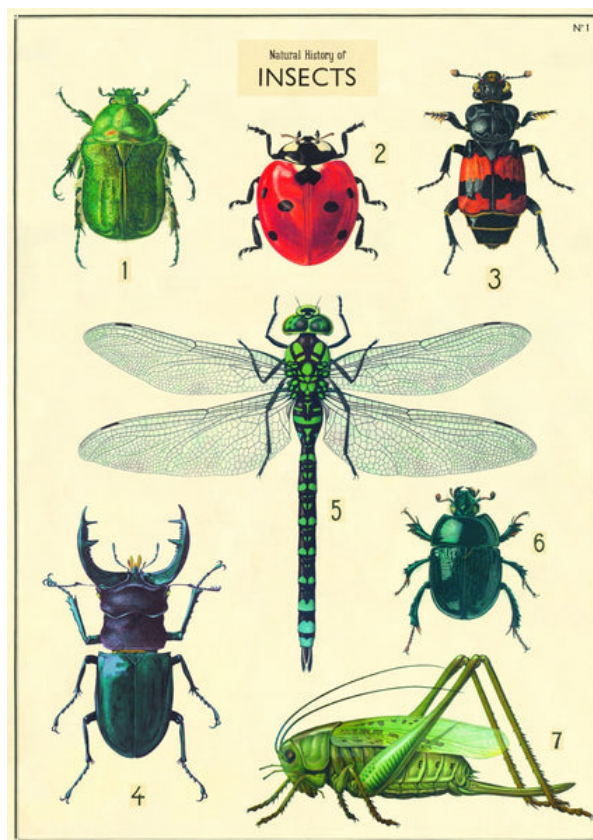
Het aantal (wilde) bijen, vlinders, zweefvliegen en andere bestuivende insecten daalt wereldwijd. Van de 360 soorten bijen in Nederland dreigt meer dan de helft te verdwijnen

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/bescherming-bijen-en-andere-bestuivers#:~:text=Aantal%20bijen%20gaat%20wereldwijd%20achteruit,de%20nationale%20Rode%20Lijst%20Bijen.>

05.11.2019 Insects disappear faster than suspected

That insect decline and species extinction are a fact has been shown by numerous national and international studies. Now German scientists are once again drawing attention to the loss of species with a large-scale biodiversity study. A research team led by the Technical University of Munich (TUM) has come to the conclusion that the decline of insects in Germany is even more extensive than previously assumed. "Previous studies [...] either focused exclusively on biomass, i.e. the total weight of all insects, or on individual species or species groups. The fact that a large part of all insect groups is actually affected has not been clear so far," said Sebastian Seibold, researcher with the Terrestrial Ecology Research Group at TUM.

<https://biooekonomie.de/en/news/insects-disappear-faster-suspected>

Vintage poster insecten

<https://manine-montessori.com/products/vintage-poster-insects-2>

Afname insecten desastreus voor natuur

Samen met Duitse collega's publiceerden ecologen van de Radboud Universiteit op 18 oktober 2017 dat de totale biomassa vliegende insecten met ruim 75 procent is afgenomen.

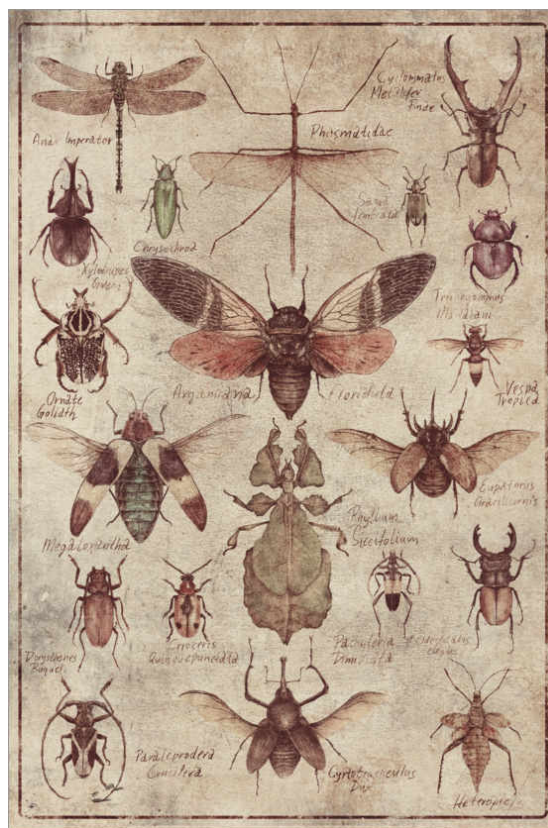
<https://www.vlinderstichting.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/afname-insecten-desastreus-voor-natuur#:~:text=Samen%20met%20Duitse%20collega's%20publiceerden,met%20ruim%2075%20procent%20afgenomen.>

Zweefvlieg (er stond niet bij welke soort)

Foto: Frank Vassen

<https://www.natuurpunt.be/nieuws/zweefvliegen-mooi-en-nuttig-maar-wel-bedreigd-20211117>

Künstler: Mike Koubou - Poster Insekten

<https://www.posterlounge.de/p/727074.html>

21 november 2021. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) evalueerde de trends en toestand van de 309 soorten Vlaamse zweefvliegen aan de hand van meer dan 120.000 waarnemingen verzameld door vrijwilligers. Bijna de helft van onze zweefvliegen blijkt op een of andere manier bedreigd (114 soorten) of is uitgestorven in Vlaanderen (22 soorten).

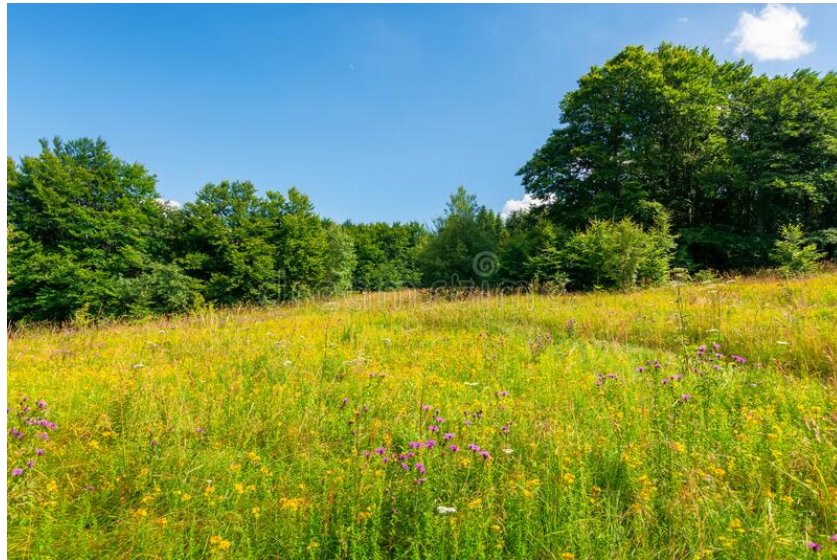
<https://www.natuurpunt.be/nieuws/zweefvliegen-mooi-en-nuttig-maar-wel-bedreigd-20211117>

Insekten zijn boeiend

Er bestaat zelfs een bijensoort die takjes sleept om een nestje te bouwen
Deze bij heeft een specifiek natuurlijk bloemenveld nodig om te kunnen overleven

Die Baumeisterin heisst *Osmia bicolor* oder auf Deutsch: Zweifarbige Schneckenhaus-Mauerbiene
<https://naturschutz.ch/hintergrund/wissen/eine-schutzhuette-fuer-das-ei/135749>

Bonte kruidenweides met natuurlijke heggen, Schwaben, Duitsland
Oase voor insecten, vogels, andere dieren en de mens
<https://www.dreamstime.com/stock-photo-meadow-herbs-flowers-spring-colorful-swabian-alps-germany-image54509342> Foto: Photojogtom

Help de insecten. No insects; No food

Mijn mening gooi allereerst die steenvlaktes en dat onnatuurlijke, kale gras uit je tuin. Voor zo ver je dat nog hebt? Wie heeft ooit verzonnen dat deze monotone, saaie tuin ellende 'mooi' zou moeten zijn? Gemakkelijk te 'onderhouden' met de robotmaaier? Weer een overbodig herrie ding erbij in de samenleving! Weer minder rust. Geen wonder dat mensen burn out raken. De lawaai-toename is exponentieel. Vroeger waren grasvelden vol bonte bloemenpracht, afhankelijk van het jaargetijde. Langs straten stonden bomen en struiken met veel onderbegroeiing. Dat was normaal. Waar zie je dat nog? De met wilde natuur bezoomde dorpsweggetjes van vroeger zijn kleurloze racebanen geworden. Een boom heet nu een horror boom. Alleen maar omdat weggebruikers te hard rijden?

Operatie Steenbreek wil zeggen: tegels eruit. Florageur en -kleur erin. Er is oneindig veel mogelijk: vertical gardening, agroforestry, voedselbossen, kruidenspiralen, makkelijke moestuin, hanging baskets. Gewoon fantasie gebruiken. Wat is het nut van insectenhotels als die diertjes geen bloemenvoedsel in de buurt hebben?

Eentonig, saai gras. Waar is het bloemenbuffet voor bijen, vlinders en andere insecten?

No flowers; No insects

No insects; No food

Foto: Mabel Amber

<https://pixabay.com/photos/grass-lawn-garden-green-lush-3375563/>

Dit is normaal, zo zouden velden eruit kunnen zien. Schitterend

<https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/rotterdams-platteland/nieuws/wilde-bloemencrisis>

Feit: rommelige tuin is beter

Laat bladeren en afgevalen takken liggen. Nee, niet de tuin winterklaar maken door alles schoon te trekken. Juist niet. Egels en insecten overwinteren graag in zogenaamde 'rommelige' tuinen. Eentonige steentuinen zijn uitermate slecht voor de natuur. Geen dier voelt zich daar veilig. Er is niets wat zij fijn vinden. 'Modern' zijn grote, zwarte plavuizen met zwart (antraciet) plastic (kunststof)

heksen. Wie heeft de promotie van deze soort natuurramp op zijn/ haar geweten? In dit type doodgravers omgeving gaat alles dood. En de mens innerlijk ook, denk ik. In mijn tuin blijven de wilde teunisbloemen staan in de herfst. Dan komt een koppeltje puttertjes van de zadjes smikkelen. Genieten in meervoud: zij en ik.

Puttertje (Carduelis carduelis) op verdorde teunisbloem (Oenothera biennis)

Foto: Ton Eggenhuizen

<https://almerenatuur.wordpress.com/2014/01/06/de-tuin-winterklaar/>

Die domme robotmaaier is gevaarlijk en overbodig bij een echte tuin

Een meer recentere bedreiging komt van robotmaaiers. Deze kunnen dwars door schuilplaatsen van vaak jonge egeltjes heengaan, die daardoor snijwonden of nog ernstiger letsel oplopen, of sterven. Egelopvangcentra melden een toename in het aantal door robotmaaiers (dodelijk) verwonde egels.

<https://buitenleven.nl/egels-helpen-in-de-tuin/>

Egels vinden kou niet fijn en houden daarom een winterslaap. Zodra de dagen korter worden maken ze een slaapnest, onder een laag bladeren. In de zomer vreten ze eerst lekker het buikje vol om een goede vetreserve op te bouwen. Heb jij ooit een egel horen foerageren? Veel herrie. Lachen.

Tijdens hun – ‘stoor-mij--niet-periode’ -, verliezen ze veel lichaamsgewicht: 25-30%. Knus en warm in het holletje zakt de hartslag en de ademhaling, om zo min mogelijk energie te verbruiken. (Soort zen voor egeltjes?) De lichaamstemperatuur (normaal 35,5 °C) daalt flink, soms wel naar 4 °C. Zo nu en dan wordt een egeltje wakker. Dan scharrelt hij/zij wat heen en weer. Eind april stijgt meestal de temperatuur en ontwaken de egels uit hun winterslaap.

Waarnemingen flora; een aantal met meer details

Witte waterlelie, veldereprijs, brandnetel, wilde peen, zandraket, akkerdistel, lisdodde, moerasspirea, cichorei, St. Janskruid, Jacobs kruiskruid, paardenbloem, teunisbloem, geel walstro, vergeet-mij-niet, koekoeksbloem, rode en witte klaver, rolklaver, weegbree (grote en smalle), wikke, wilgenroosje, heggenwinde/ haagwinde, wilde wortel, fluitekruid, boerenwormkruid, pitrus, braam, Eenstijlige meidoorn, hondsrös, kardinaalsmuts, sleedoorn, gewone vlier, es, zwarte els, populier, ratelpopulier, ruwe berk, haagbeuk, lijsterbes, paardekastanje, malus,

Weegbree; smalle (*Plantago lanceolata*), grote (*Plantago major*)
<https://www.annafarba.com/medicinal-plants-healing-herbs>

Weegbree is zo genoemd, omdat hij vaak langs ‘weegen’ te vinden is. Vroeger had men wel veel waardering voor de plant. Want door archeologische vondsten is ontdekt dat de plant ruim twaalfduizend jaar geleden gebruikt werd als voedselbron. Oude documenten tonen de oorsprong-rijke menselijke kennis over weegbree als geneeskrachtige plant. Dat was reeds voor onze jaartelling. Interessant. In onze tijd herontdekken westerse mensen oeroude kruidentradities. Zo weten veel mensen opnieuw dat jeuk en brandnetelblaren te behandelen zijn door met een weegbreeblad over de plek te wrijven.

Modern onderzoek bewijst dat de weegbree onder andere vitaminen A en B en alle mineralen bevat. Fytotherapie: bij verkoudheid kun je thee zetten van verse weegbree-blaadjes die je ergens plukt waar geen gif wordt gespoten en geen auto’s langs rijden. Het kan mogelijk ontstekingen weren. Weegbree zou pathogene bacteriën doden en hun groei remmen. De weegbreethee werkt verzachtend op het hele gestel. Ook is het kruid een stimulans voor de nieren, want het helpt overtollig vocht en afvalstoffen af te voeren.

<https://www.dreamstime.com/vintage-poster-realistic-green-field-grasses-their-names-bottom-vector-illustration-green-grasses-poster-image218083736>

Kardinaalsmuts (*Euonymus*) is een geslacht van ongeveer 170 tot 180 soorten uit de kardinaalsmutsfamilie (*Celastraceae*). Het geslacht bestaat uit bladverliezende en groenblijvende struiken en kleine bomen. Het geslacht heeft een groot verspreidingsgebied in Europa, Azië, Australië, Noord-Amerika en Madagaskar.

Bron: wikipedia

Wilde cichorei, wegenwachter (*Cichorium intybus*)

Foto: Gabriele Lässer

<https://pixabay.com/nl/photos/gemene-wegwarte-cichorium-intybus-5384104>

Tot het geslacht Cichorei behoren:

+ Wilde cichorei (*Cichorium intybus*) met gekweekte variëteiten en rassen (koffiecichorei, roodlof, witlof, groenlof)

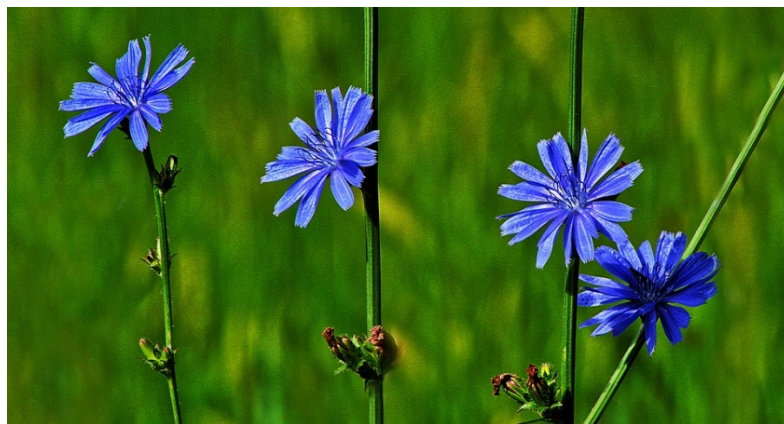
+ Andijvie (*Cichorium endivia*) en wilde andijvie (*Cichorium pumilum*)

Je kunt dat zelf zien, als je een paar sla- en andijvieplanten laat uitgroeien. Er komen deze kenmerkende blauwe bloemen. Prachtig.

Etymologie

De naam komt van het Griekse kioo wat weggaan betekent en choorion wat 'naast het veld groeit' betekent. Samen zou dit betekenen: Ik ga langs het veld. Vandaar de naam wegenwachter.

Duits: Gemeine (= gewoon) Wegwarte, Engels: chicory, Frans: chicorée

Er bestaan vele nuances in de kleur. Ook afhankelijk van het weer.

Men zegt dat de bloem fletser wordt na een regenbui omdat het water de kleurstoffen opneemt.

Cichorei. Foto: Wolfgang Eckert

<https://pixabay.com/nl/illustrations/bloemen-witloof-cichorei-tong-bloei-5431942>

Surrogaat koffie en sla

De wortels van deze plant werden gedroogd, gebrand en gemalen. Een theelepeltje in een mok, heet water erbij. Met een scheutje (lactosevrije) melk en wat honing, want smaakt niet echt naar koffie.

Het is cafeïne vrij. Tijdens WW11 ontbrak echte koffie en dronken mensen dit als vervanging. In die tijd groeide het nog overal. Nu is de plant zeldzaam geworden. Ik had ooit een cichorei-soort in de tuin die als sla gegeten kon worden. Dat was een stekje van een vriend. Geen idee welke soort dat was. Wel lekker.

Gunstige werking

Het bevat 19% inuline. Inuline behoort tot de koolhydraten. Maar wordt langzamer opgenomen. Daardoor is cichorei minder belastend voor diabetespatiënten. Het heeft een bloedzuiverende werking en is gunstig voor hart, maag, darm en lever.

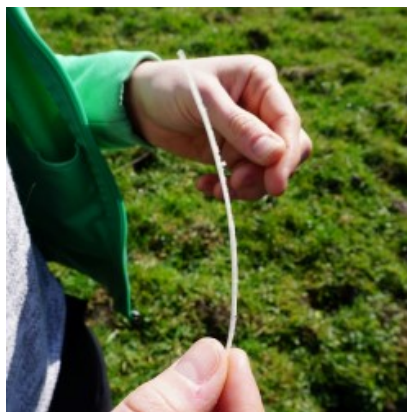
Boerenwormkruid (*Tanacetum vulgare*),
Kenmerk: gele dicht op elkaar staande op knoepjes lijkende hoofdjes
<https://www.floravannederland.nl/planten/boerenwormkruid>

Etymologie

De geslachtsnaam "*Tanacetum*" is vermoedelijk afgeleid van het Griekse woord "athanasia" dat onsterfelijk betekent. Dit slaat vermoedelijk op het feit dat de bloemen niet makkelijk verwelken. Het kruid was een onderdeel van decoratieve droogboeketten, toen dat mode was. Ook werd er in vroegere tijden een soort levenselixir van gemaakt om je leven te verlengen. (Mijn mening: fabeltje) De bloemen leverden diverse kleurstoffen: geel, groen, bruin. Dit is opnieuw in trek bij hobby textiel verven.

Afrader!

De naam zegt het al: boerenwormkruid werd gebruikt tegen wormpjes bij kinderen. Er werden wat bladeren en bloemen gekookt. Dat kreeg het kindje te drinken, maar smaakte bitter. Of als lavement. NIET DOEN: want het kan giftig werken, vooral als te veel wordt ingenomen.

Pitrus kern. Leuk, iemand uit de groep gaf een demonstratie hoe de pitrus gepeld kan worden en het innerlijke deel overblijft. Dank je voor die boeiende en belangrijke bijdrage!
http://www.livnnature.nl/nieuwsbrief-seizoenstip_2016-05-3.html

Pitrus (*Juncus effusus*)

De kern werd als kaarsenlont gebruikt. Pit is een ander woord voor lont.

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Pitrus>

De pitrus heeft redelijk lange dikke groene stengels. Aan de binnenkant van zo'n stengel zit sponsachtig weefsel, dat je vrij kunt maken door de groene schil voorzichtig strip voor strip af te pellen. Je hebt nu een natuurlijke kaarsenlont verkregen, die alleen nog maar eventjes hoeft te drogen. En dat is in de wind in een uurtje gebeurd.

http://www.livnnature.nl/nieuwsbrief-seizoenstip_2016-05-3.html

Teunisbloem (*Oenothera biennis*)
<https://www.hunebednieuwscafe.nl/>

Tot het geslacht Teunisbloem (*Oenothera*) behoren zo'n 125 soorten die van nature te vinden zijn in Noord- en Zuid-Amerika. Inmiddels zijn deze eenjarige, tweejarige of vaste planten ook in Nederland in de natuur te vinden, namelijk:

Grote teunisbloem (*Oenothera glazioviana*)
Middelste teunisbloem (*Oenothera biennis*),
Kleine teunisbloem (*Oenothera parviflora*),
Zandteunisbloem (*Oenothera deflexa*) en
Duinteunisbloem (*Oenothera oakesiana*)

<https://www.hunebednieuwscafe.nl/2018/06/teunisbloem/#:~:text=Olie%20en%20extracten%20van%20de,astma%2C%20maag%2D%20en%20darmproblemen.>

Teunisbloem is geneeskrachtig

Olie en extracten van de teunisbloem hebben een kramp oplossende en bloed reinigende werking. De siroop van bladeren en bloemen wordt gebruikt bij kinkhoest, astma, maag- en darmproblemen. Recent onderzoek heeft aangetoond dat teunisolie algemeen kan helpen bij vrouwenklachten.

https://www.researchgate.net/publication/285468038_Evening_primrose_Oenothera_biennis_L

Gwone agrimonie (*Agrimonia eupatoria*)
<https://honig-pflanzen.de/produkt/agrimonia-eupatoria-gewoehnlicher-odermennig/>

Agrimonie is een van de vele geneeskrachtige kruiden

Agrimoniethee is een goede gorgeldrank voor de keel. Water koken, paar blaadjes in een mok, even laten trekken. Deze thee heeft een verzachtende werking op de keel. Het wordt daarom ook 'zangerskruid' genoemd. In de oudheid werd agrimonie gebruikt voor voetbaden en vermoeide voeten. (Dit lijkt mij allemaal nogal onschuldig)

De oude Grieken gebruikten agrimonie om oogaandoeningen te behandelen. (Opmerking: zou ik nooit doen, Veiliger: bij droge, vermoeide ogen een kamillethee zakje er nat opleggen.)

Er werd een brouwsel van gemaakt om diarree en aandoeningen van de galblaas, lever en nieren te behandelen. Ook dit betwijfel ik. Moderne fytotherapie raadt Mariadistel aan. Dat is wetenschappelijk bewezen. Sowieso arts raadplegen.

Zwarte toorts (*Verbascum nigrum*), (Nigrum = zwart)

<https://www.hunebednieuwscafe.nl/2018/07/toorts-lekkere-bloem-maar-ook-een-handboor-of-fakkel/>

Geslacht Toorts (*Verbascum*)

Daartoe behoren zo'n 250 soorten waarvan in Nederland de volgende soorten voorkomen:

- Keizerskaars (*Verbascum phlomoides*)
- Koningskaars (*Verbascum thapsus*)
- Melige toorts (*Verbascum lychnitis*)
- Mottenkruid (*Verbascum blattaria*)
- Stalkaars (*Verbascum densiflorum*) en
- Zwarte toorts (*Verbascum nigrum*)

<https://www.hunebednieuwscafe.nl/2018/07/toorts-lekkere-bloem-maar-ook-een-handboor-of-fakkel/>

Stalkaars (*Verbascum densiflorum*)
<https://wilde-planten.nl/stalkaars.htm>

Etymologie: *Verbascum* komt uit het Latijn 'barba': baard, barbier was een kapper
Dat verwijst naar de wollige beharing van de bladeren. *Densi* = duidt op 'dicht' en *flor* = bloem
Dus: wollig blad met dicht op elkaar bloeiende bloemen

Stalkaars werd vroeger letterlijk gebruikt als een soort kaars. Handig bij grid-down black out?
Zou ik toch nooit doen. Liever een gezellig kaarsje.

Geneeskraft stalkaars

Vanwege de slijmstoffen en de saponinen (zeepstoffen) worden de bloemen onder meer bij hoest gebruikt. In de volksapotheek wordt hij ook tegen reuma gebruikt. Ook wordt het sap van de bladeren aanbevolen bij slecht helende wonden.

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Stalkaars>

Saponinen, zeepstoffen

Ethymologie: Latijn *sapo* = zeep, Frans *savon* = zeep

Los bladeren op in een pot water. Na schudden ontstaat zeepachtig schuim.

In plaats van gewone waspoeders bestaan indische zeepnoten die wel biologisch afbreekbaar zijn. Ze hebben goede waskracht vanwege de hoge concentratie saponinen. Men vermoedt dat een plant saponinen produceert als bescherming tegen insectenvraat. Ook tegen groei van bacteriën en schimmels.

Flavonoïden

Flavonoïden komen wijdverbreid in het plantenrijk voor. Het is een groep van stikstofvrije organische verbindingen. Flavonoïden spelen een belangrijke rol in de plantenstofwisseling. Vele flavonoïden zijn gekleurd. Ze zorgen voor de rode en blauwe kleur van vele bloemen en de gele kleur van bladeren bij de verkleuring in de herfst.

Het Sint Janskruid en Sint Jacobskruid lijken veel op elkaar
Vooral in de verte. Bij nadere bestudering zijn de verschillen zichtbaar.

https://greendreamster.nl/?attachment_id=4327

Sint-janskruid (*Hypericum perforata*)

Kenmerkend zijn de bijna ovaalvormige blaadjes die kleine gaatjes tonen als je ze in het licht houdt. De bloemen worden rood bij verwrijving. Daarvan wordt de beroemde, rode Sint Jansolie gemaakt. Waarschuwing: niet gebruiken als je overgevoelig bent voor licht. Altijd arts raadplegen.

Het Jacobskruid (*Jacobaea vulgaris*)

Het is giftig voor mens en koe. Voor het hooien van de akkers moet het handmatig worden verwijderd en vernietigt. Het mag niet op de composthoop omdat het dan weer terug komt op de velden. Dus gaat het met het restafval mee of wordt verbrand.

Runderen en paarden vermijden Jacobskruid bij het grazen normaal gesproken, maar in tijden van droogte en voedselschaarste kunnen ze het wel gaan eten. Het is niet goed voor ze

Ooievaar leef je nog?

<https://www.pxfuel.com/en/search?q=young+stork>

Last but not least: de ooievaar (*Ciconia ciconia*)

Ooievaars leven in de nabijheid van de mens. Ze nestelen bij voorkeur op menselijke bouwsels. In veel volksverhalen figureert de ooievaar als bringer van geluk en nieuw leven. Midden jaren '70 was de ooievaar zo goed als verdwenen uit Nederland. Samen met veel vrijwilligers heeft Vogelbescherming via een reddingsprogramma met ooievaarstations voorkomen dat de soort als broedvogel in Nederland uitstierf. Intussen komt de vogel niet meer voor op de Rode Lijst

<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/ooievaar#:~:text=Kleppert%20met%20snavel%20op%20nest>.

Er was bij de Kadans en het Molenwiel altijd een ooievaarsnest op een houten paal. Dat hadden hersenloze vandalen vernield. Intussen is een nieuwe broedplaats gemaakt. Heel handig op een oude, ijzeren lantaarnpaal. Onmogelijk om te hakken. Nu is de ooievaar weer terug.

<https://groesbeek.gemeentenieuwsonline.nl/nieuws/algemeen/109150/ooievaars-in-nederasselt>

Ik loop hier regelmatig en heb gezien hoe eerst het paartje kwam en later de kleintjes. Zo leuk. Ze vliegen regelmatig over de tuinen van de dorpingen, op zoek naar zwemmend lekkers in de vele vijvers. Als uitkijkpost dient een hoog dak. Welk visje smaakt het beste? We zagen ze gelukkig ook tijdens de excursies. Eentje vloog weg, waarschijnlijk om voedsel te halen. Wat een mooi gezicht.

<https://www.pxfuel.com/en/free-photo-xxpil>

Foto: Krappweis @Krappweis

<https://www.freeimages.com/photo/white-stork-bill-clattering-1335390>

Ooievaars 'kleppen', waarbij ze de snavelhelften heel snel tegen elkaar slaan. Ze bewegen hierbij hun kop eerst laag naar voor, waarna ze de kop helemaal tot op de rug bewegen. Partners begroeten elkaar vaak op deze manier wanneer ze op het nest landen.

Ooievaars staan vaak op één poot. Dit doen ze om de temperatuur te regelen. Als het erg koud is, verliezen ze namelijk veel warmte via hun lange poten. Om die warm te houden, steken ze 1 poot in hun veren weg.

Met gunstige weersomstandigheden, kunnen ooievaars 7 tot 8 uur vliegen per dag. Zo kunnen ze een maximale afstand van 500 kilometer afleggen.

<https://www.natuurpunt.be/pagina/ooievaar#:~:text=Ooievaars%20'kleppen'%2C%20waarbij%20ze,ze%20op%20het%20nest%20lande>
[n](#)

Volkssymbool van de ooievaar: zij brengt het nieuwe leven.

Misschien dat de mensheid met nieuwe, echt schone technologie een andere weg kan inslaan?

Tot zo ver. Dank je voor het lezen, veel geluk

Trudy Maassen

Andere verslagen

<https://knnv.nl/wp-content/uploads/sites/29/2021/01/KNNV-deel-1-uiterwaarden-Nederasselt-novdec2020.pdf>

<https://knnv.nl/wp-content/uploads/sites/29/2021/01/KNNV-deel-2-uiterwaarden-Nederasselt-novdec2020.pdf>

Een interessante wandeling is beschreven bij de trage tochten

<https://www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/trage-tocht-nederasselt/17756/>

Onderzoek naar bepaald oog gedeelte bij de buizerd

The morphology of the pecten oculi in the common buzzard (*Buteo buteo*)

https://www.researchgate.net/publication/51768187_The_morphology_of_the_pecten_oculi_in_the_common_buzzard_Buteo_buteo

Bronnen

individuele fotografen, natuurliefhebbers, ornithologen, dorpelingen, KNNV, IVN, meerdere
Met dank

<https://waarneming.nl/>

<https://www.nederlandscultuurlandschap.nl/maatregelen-voor-biodiversiteit-in-de-maasheggen/>

<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/inspiratie/puur-natuur-unesco-gebied-maasheggen>

<https://www.maasheggenunesco.com/nl/actueel/7-6-2021-collectief-deltaplan-verbetert-biodiversiteit/>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Maasheggen>

<https://www.ru.nl/@1310058/succes-maasheggen/>

<http://drift.nl/wp-content/uploads/2010/08/flora-maas-in-beeld.pdf>

<https://nl.wikipedia.org/>

Schitterende documentaires, Duitstalig, sowieso van de fantastische beelden genieten <https://www.ardmediathek.de/video/planet-wissen/das-grosse-insektensterben-was-koennen-wir-tun/swr/Y3JpZDovL3dkci5kZS9CZWl0cmFnLTYwY2M5NjNiLWlyZjAtNDZAzMy1iMjYxLWY3MGM5NWE4ZWQ5MA?isChildContent>

<https://www.ardmediathek.de/video/quarks/ein-herz-fuer-bienen-wie-stoppen-wir-das-insektensterben/wdr/>

[Y3JpZDovL3dkci5kZS9CZWl0cmFnLWw1ZDA3MDImLWU1MjEtNDVknY05NTg3LWZjNTMwNWMxZWYzNg](https://www.ardmediathek.de/video/quarks/ein-herz-fuer-bienen-wie-stoppen-wir-das-insektensterben/wdr/Y3JpZDovL3dkci5kZS9CZWl0cmFnLWw1ZDA3MDImLWU1MjEtNDVknY05NTg3LWZjNTMwNWMxZWYzNg)

<https://www.ardmediathek.de/video/planet-wissen/die-faszinierende-welt-der-insekten/swr/Y3JpZDovL3dkci5kZS9CZWl0cmFnLTg3ODFiODhILTKyZDQtNDQ4Yi05YTQ3LTlmZjg0M2NhY2YyOA>